

OPLZ-PO1/2019/DOP/1.1.1-01 a **312011AMZ7**

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	OZ Plus škola
Názov projektu:	Spoločným učením učiteľov učíme žiakov
Kód ITMS projektu:	312011AMZ7
Učebný zdroj vytvorený	Tím: B Názov: Remeslá našich predkov

Škola: ZŠ Ľubotice, Strážnická 26, 080 06

Tím: B

Autori: PaedDr. Jana Kulik, Mgr. Henrieta Gajdošová, Mgr. Agáta Kunderátová, PaedDr. Martina Tarcalová, PaedDr. Alena Stašková, PaedDr. Jana Oravcová, PaedDr. Bronislava Fecková

Téma, TC: Týždeň remesiel

Ročník: 4.-5.roč. ZŠ

Počet žiakov: 24

Odbor/vyučovacie predmet: VYV

Špecifické ciele:

1. **Kognitívne** – rozlíšiť remeslá, analyzovať ich znaky, argumentovať a obhájiť svoje rozhodnutie, navrhnuť výrobok, preukázať zručnosť a nápaditosť, demonštrovať postupnosť práce, porovnať výkony ostatných členov skupiny, formulovať zásady práce, vybrať najvydarenejšie práce, vydedukovať prínos novej zručnosti ...
2. **Afektívne** – prejavíť záujem o nové poznanie, kooperovať v skupine, oceniť manuálnu prácu, reagovať na podnety edukačného procesu ...
3. **Psychomotorické** – pracovať s rozličnými materiálmi, zhotoviť výrobok, vlastnou tvorbou napodobniť pôvodnosť remeselnej výučby...

Odporúčané metódy: rozhovor, vysvetlenie, demonštrácia, metóda objavovania, didaktické hry, sebahodnotenie

Odporúčané formy: individuálne aj skupinové, vyučovacie jednotky v projekčnej etape, tvorivé dielne a didaktické hry

Odporúčané didaktické prostriedky: materiálne i nemateriálne v mikrointeriéroch /triedy, učebne/ i v makrointeriéroch školy / školský dvor/

Odporúčané aktivity pre žiakov podporujúce spoločné učenie žiakov:

Na to, aby sme deťom pomohli naučiť sa, ako sa učiť, nestačí len samotné zadávanie úloh. Musíme sa snažiť sprostredkovať im tieto kľúčové aktivity:

-uvažuj o tom, čo chceš urobiť? – uvažuj, prečo to robíš? – uvažuj ako to robíš? – uvažuj, čo si urobil? – uvažuj, čo urobíš ďalej?

Odporúčané nástroje hodnotenie: hodnotenie prístupu k činnostiam z hľadiska tvorivosti, hodnotenie záujmu o činnosť, hodnotenie schopnosti spolupracovať, hodnotenie celkovej aktivity a snahy i vynakladaného úsilia

Odporúčaná štruktúra hodiny, TC: jednotlivé remeslá majú individuálnu štruktúru hodiny /vyučovacej jednotky/

Štruktúra VH/VJ/projektového dňa: V týždni remesiel by každý deň bola 1 vyučovacia jednotka venovaná určitému remeslu a posledný deň /piatok/ by sa uskutočnil popoludní JARMOK spojený nielen s výstavou vytvorených žiackych prác, ale spojený aj s predajom hotových výrobkov. Každý „vyučení remeselník – výrobca“ by predával svoje výrobky ako kedysi naši predkovia.

HRNČIARSTVO

Sledovanie videa o remeslách: <https://www.youtube.com/watch?v=7-jGDWBo9eg>

Aktivita 1: Práca s pracovným listom

Cieľom prvej úlohy je nájsť slová ukryté v osemsmerevke a napísať tajničku.

V druhej časti žiakom pripravili matematické úlohy pekár a stolár.

Po vypracovaní úloh nasleduje spoločná kontrola.

Remeslá - osemsmerovka

Nájdí tieto slová v osemsmerovke. Zvyšné písmená tvoria tajničku.

drotárstvo, učeň, brašnár, majster, cech, kruh, hrniec, krčah, pec,
opál, hlina, pekář, keramika, chlieb, oheň, drôt, drevo

U	Č	E	Ň	B	O	P	Á	L	H
K	A	Ž	H	R	N	I	E	C	L
O	H	E	Ň	A	D	M	É	C	I
CH	L	E	B	Š	R	A	E	M	N
K	R	U	H	N	E	J	S	L	A
D	R	O	T	Á	R	S	T	V	O
R	Á	Č	O	R	M	T	CH	Á	Z
E	K	L	A	A	T	E	É	E	D
V	E	N	O	H	D	R	Ô	T	C
O	P	A	K	I	M	A	R	E	K

Tajnička:

Úloha č. 1: Pekár upeče každý deň 25 chlebov. Koľko chlebov upeče za týždeň?

.....

Úloha č. 2: Stolár vyrobil stôl. Použil 25 klincov. Koľko klincov potrebuje na výrobu 4 stolov?

.....

Aktivita 2: Viem, čo zjem.

Rozmiestnim po triede obrázky jedál a nápojov. Vyzvem žiakov, aby našli obrázky a triedili ich na zdravé a nezdravé potraviny.

V ďalšej časti budú **modelovať z plastelíny** potraviny, ktoré by si dali do svojho obalu na desiatu. Pri tejto činnosti si precvičia, ktoré potraviny sú zdravé a mali by ich uprednostniť v jedálničku.

Motivačný rozhovor so žiakmi o hrnčiarskom remesle, ktoré sa zachovalo do dnešných čias a stále patrí do nášho života.

Opýtam sa ich, ktorý materiál tvorí základ hrnčiarskeho remesla. Poukážem na vlastnosti hliny, ako na prírodný materiál, ktorý človek pretváral od svojich počiatkov a ovplyvňoval tým svoj život a vývoj. Hlinené výrobky patrili popri kostených a kamenných nástrojoch k prvým prejavom ľudskej kultúry vôbec. Hlina a jej bohatý výskyt človeka inšpirovali, aby si z nej nielen zhotovoval úžitkové predmety, ale aj umelecky vyjadroval a stvárňoval svoje city a nálady. Hrnčiari hlinu najskôr vykopali a nechali odležať. Pred použitím ju starostlivo zbavili nečistôt a spracovali miesením, guľaním a tvarovaním do rôznych vlastnoručne vyrobených predmetov. Vyrábali hlinené nádoby do domácností, ako napríklad hrnce, mliečniky, cedáky, rajnice, misy, taniere, krčahy a džbány na nosenie potravín, pekáče a podobne. Taktiež poukážem na najdôležitejší a najlepší nástroj hrnčiarskeho remesla, na ľudské ruky, pomocou ktorých sa učíme spoznávať vlastnosti hliny, získavať zručnosť a cit.

Tradičné remeslá sú významnou súčasťou kultúrneho dedičstva. Významnými hrnčiarskymi strediskami na Slovensku boli napr. Bardejov, Držkovce, Ľubietová, Pozdišovce, Pukanec, Trstená. Ukážeme si ich na mape, v ktorých častiach Slovenska sa nachádzajú.

Povieme si aj o hrnčiarskom kruhu, ktorý slúži na tvarovanie keramického predmetu a spomenieme aj vypaľovanie hlinených predmetov vo vypaľovacej peci. Povrchová výzdoba

ako je vtláčanie, preškrabávanie, vyrývanie, glazovanie a iné sa môže vytvárať pred vypálením , ale glazúry sa zvyčajne nanášajú na vypálený predmet a vypaľujú sa ešte raz.

Do tejto časti zapojím aktivizujúce otázky a obrázok hrnčiarskeho kruhu a keramickej pece.

Hrnčiarsky kruh

Keramická pec

Aktivita 3: Výroba hlinenej nádoby

Vysvetlím žiakom, že pri voľnom modelovaní je potrebná dobre vymiesená hlina, aby sa zbavila vzduchových bublín a aby sa v nej rovnomerne rozptýlila vlhkosť.

Nasleduje príprava pracovného miesta a pomôcok. Najprv žiaci spracúvajú hruď hliny v dlaniach, kde uplatňujú techniku hnetenia a stláčania, gúľania na podložke, pridávania resp. uberania hliny. Po týchto činnostiach nasleduje valkanie hliny a pre efektívnosť výrobku môžu využiť aj spôsob pečiatkovania. Takto spracovanú hlinu vytvarujú do požadovaného tvaru a nechajú uschnúť.

Výroba hlinenej nádoby Technika pečiatkovania

Zhotovené hlinené nádoby Hlinené nádoby po uschnutí

Aktivita 4: Hlinené koráliky

Vymiesenu a spracovanu hlinu žiaci formujú oboma rukami do guľôčok a urobia do nich ihlicou dierku na navliekanie. Počet korálikov potrebných na náramok závisí od veľkostí modelovaných korálikov. Hotové ich necháme vysušiť a nakoniec ich môžeme zafarbiť farbami na keramiku a navliecť na pevnú niť.

Koráliky z hlíny

Aktivita 5: Papierové džbány.

Žiaci majú za úlohu nakresliť na kartón krčah, hrnček alebo tanier hocijakého tvaru a vyzdobiť ho vlastným vzorom podľa svojich predstáv farbami alebo nalepovaním papiera.